

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЯ СЪЮЗ ПО ТРАНСПОРТА ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА, ВETERАНИ И НАСТОЯЩИ ЧЛЕНОВЕ НА НТС ПО ТРАНСПОРТ,

Днес, провеждаме традиционния открит последен за 2023 г Управителен съвет на НТСТ, на който провеждаме и среща с ветерани и членове на Съюза, представям на Вашето внимание отчета за това, което бе свършено през изминаващата година. Съгласно приетата от УС на НТСТ план-програма през февруари 2023 година, представена във ФНТС, предвидихме за изпълнение пет основни мероприятия.

Ще започна с проведените Научно-технически мероприятия по плана за научно-техническата дейност на на НТСТ, като акцентирам на най силното ни участие в

1. Юбилейната 20-та годишна Национална младежка научно-практическа конференция на ФНТС, проведена през месец ноември 15-16.11.2023 г

Осем научни доклада и представяния бяха изнесени от млади научни работници и специалисти, в „Младежки форум - 2023“, под наименованието „Младите специалисти – фактор и двигател за повишаване качеството на транспорта и транспортните услуги“, в рамките на Националната конференция. Докладите за транспорта представляваха основна част от презентациите в националната конференция, за което получихме поздравления от доц.д-р Кр. Деделянова– ръководител на националния форум и зам. председател на ФНТС.

Тематиката на докладите на младежите и девойките обхващаха – от експлоатацията на железопътния транспорт, през пътно строителство до авиацията и безпилотните апарати. Наградени от ФНТС са четирима от осемте ни участника:

- Сияна Янкова от ВВВУ втора награда; Силвия Варадинова от АПИ- трета награда
- Милен Симеонов от ВВВУ – първа награда; Марин Желев от АПИ –трета награда.

За изключително доброто представяне на младите кадри изказвам специални благодарности на д-р Дина Цоневска- ръководител на младежката секция на НТСТ и на доц. д-р Борислав Арнаудов – преподавател в УНСС и член на УС, както и на Началника на ВВВУ „Г.Бенковски“ и Оперативното бюро и главния секретар.

2. „Авиационен форум – 2023“ на тема „Честване на бележити дати в развитието на Българската авиация и на бележити български авиатори“

Авиационният форум бе замислен и реализиран в три модула от месец март до месец ноември.

Първият модул обхваща тематиката произтичаща от „Програмата на ИКАО – следващо поколение авиационен персонал“. Прогнозите на водещите световни авиокомпани и експерти по авиационна безопасност предвиждат огромно нарастване на необходимостта от нови пилоти, специалисти за техническа поддръжка на самолетите и летищата, за кабинни екипажи, за служби за наземно обслужване, службите за наземна и летателна сигурност и за ръководство на въздушното движение.

Друг акцент от Програмата на ИКАО е създаване на условия за равноправно развитие на жените в областта на гражданското въздухоплаване. За целта са разработени основни документи за конкретни мерки и действия на отделните страни - членки. България също е

приела призивите на ИКАО за предприемане на необходими мерки за постигане на равенство между половете и за насърчаване на професионалното развитие на жените в авиационната индустрия. България има силно развита система за подготовка и повишаване квалификацията на кадрите за авиацията, доказателство за което е наградата на мл. сержант Сияна Янкова курсант във ВВВУ „Г. Бенковски“. Важно място има и Института по въздушен транспорт, с Центъра за подготовка на кадрите на изключително високо ниво.

Българските жени имат своето достойно място в националната авиация – военна и гражданска. На форума бяха почетени и наградени заслужили авиаторки, бордни и наземни стюардеси и от технически персонал

Вторият модул с название „Анализ и перспективи за развитие на Българската гражданска авиация“ бе пред голям брой ръководни кадри и експерти на националните авио превозвачи, летищните оператори и други институции, свързани с гражданската авиация и бе проведен в музея на авиацията на летище София..

Основният доклад бе изнесен от инж. Светослав Станулов, председател на Асоциацията на българските авиокомпани и член на УС на НТСТ. Ключовите акценти бяха върху резултатите и вреди от Ковид пандемията, предизвикателствата и действията на ръководствата на авиокомпаниите и летищата за запазване и нарастване на персонала и полетите.

Третият модул се състоя този месец отново на Летище София и във ФНТС и бе като цяло поздравителен и връчване на грамоти на заслужили летци и деятели, както и концерт за членовете на Съюза на ветераните от гражданската авиация и НТСТ.

3. Съвместен Форум и обучителен семинар „Водородни електрически превозни средства“, организиран съвместно от Института по електрохимия и енергийни системи към БАН, Института за устойчив преход и развитие към Тракийския университет и Научно-техническия съюз по транспорт.

Акцентът на Форум бе поставен върху преминаването на транспортните превозни средства към т.н водородна електромобилност. Разгледани бяха европейските изисквания за изпреварващо използване и преминаване към зелена енергия, както и българските възможности, политика и перспективи. Представен бе актуален преглед на състоянието в българския транспорт и откритите въпроси за прехода към зелена икономика и опазване на природната среда, съобразявайки се с европейските подходи и изисквания.

Форумът премина на изключително високо ниво- лектори и водещи бяха чл. кор. Евелина Славчева – директор и проф. Дария Владикова от ръководството на на ИЕЕС-БАН, Доцентите – Б. Трайков член на НТСТ и Бл. Бурдин – от ИЕЕС, както и хабилитирани лица от институтите.

На „Автомобилен форум 2023“ проведен по-късно, отново поставихме водородните автомобили в центъра на вниманието и сравнението им с електрическите.

Общо събрание на НТСТ бе проведено на 26.04.2023 г, съгласно изискванията на Устава и протече по следния дневен ред:

1. Отчет за дейността на УС на НТСТ за периода 01.01.2022 – 31.12.2022 год.
2. Приемане на Бюджета на НТСТ за 2023 година и рамката на бюджета на НТСТ за периода 2023 – 2024 година.

4. „Дунавски транспортен форум – 2023“, съвместно с Русенския университет „Ангел Кънчев“

Този форум бе подготвян най-дълго време и е с най-пространна тематика и лектори, предвиден за периода 19.06.-22.06.2023 г в Русе с посещение в Румъния.

За съжаление, поради обективни причини, смяна на правителството, липсата на комуникации с новото, отказ на определени докладчици, форумът не бе проведен. Ще го предвидим и проведем през 2024 г

5. „Железопътен форум - 2023“, на тема „Предизвикателства в развитието на железопътния транспорт до 2030 година“ /с международно участие/ проведен на 17.10.2023 г

Основното в представените доклади и обсъжданията бе политиките и действията на Правителството, за модернизацията на железницата в периода до 2030 година и предстоящите доставки на нов тягов подвижен състав и различни модели пътнически влакове.

Представен бе и доклад за използването на европейските средства за финансиране развитието на железопътната инфраструктура и привеждането и към високи скорости.

Много силен акцент важен елемент за форума бе обсъждането на сегашните проблеми, възможностите и перспективата за железопътния транспорт в контекста на бъдещия Договор за обществена железопътна услуга. Сравненията с европейските практики в тази област показват сериозните проблеми, които следва да бъдат решени, за да може железницата да повиши своята конкурентоспособност– укрепване на националния превозвач БДЖПП.

Форумът завърши с пряко включване от Залцбург на презентации, свързани с подобряване експлоатацията на жп транспорта от трима водещи експерти и ръководители в UEEIV.

6. „Автомобилен форум – 2023“ на тема „Съвременна пътна инфраструктура- гарант за безопасността по пътната мрежа“, проведен на 14.11.2023 г

Присъствието на висши държавни служители от Агенцията за безопасност на движението по пътищата, от органи по безопасността към МВР и КАТ, от частни фирми и други организации, постави акцента върху мястото на пътната инфраструктура за повишаване безопасността и сигурността на автомобилните превози. Представени бяха систематизирани виждания за необходимите стъпки на национално ниво, както в стратегически, така и в краткосрочен план.

На форума бяха разисквани и ключови въпроси пред обществените пътнически транспорт, товарния автотранспорт, както и бъдещето на електрическите автомобили и необходимостта от нов тип зареждаща инфраструктура.

Представено бе и изпълнението на пътни инфраструктура и проекти, финансираните по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020г и ОП„ Транспортна свързаност 2021-2027 “. Изведени бяха постиженията и слабостите в работата и набелязаните мерки за ускоряване.

Важен елемент и част на форума бе състоянието и перспективата за доизграждането на магистралния пръстен с ударение върху АМ „Хемус“, АМ „Струма“, и бъдещата АМ „Русе – Велико Търново“.

Заслужава да се отбележи нарасналата посещаемост, средно по 35-50 слушатели в различните Форуми, както и многото разнопосочни мнения по отделните разглеждани въпроси.

НТС по транспорт организираше своята научна и просветителска дейност в тясно взаимодействие с голямата ФНТС, с катедрите на Университетите с транспортни специалности, със сродни организации, с държавни предприятия и частни структури.

Добри партньори са Съюза на ветераните от гражданската авиация, Форумът за балкански транспорт и инфраструктура и Клуба на железничарите.

Бих искал да отбележа и да акцентирам върху значимостта за Съюза в състава на Федерацията на НТС в България, както с проведените форуми, така и с участието на НТСТ и отделни членове на Съюза в мероприятия, с които се честват и отбелязват годишнини от събития с национално значение и или с живота на бележити българи и българки, работили и работещи – в транспорта, транспортното и пътно строителство:

1. През м. януари участвахме в Тържественото честване на 25 години от първата линия на софийското метро;
2. През м. март участвахме в Тържественото честване на 130 години от учредяването на Българското инженерно-архитектно дружество /Б И А Д/, чиито наследник е Федерацията на научно-техническите съюзи в България;
3. Пак през м. март в рамките на Авиационния форум, отбелязахме и приноса на жените в развитието на българската военна и гражданска авиация и в подготовката на кадри;
4. На 03.04.2023 г открихме на паметна плоча на инж.Стамен Стаменов за отбелязване на 95 години от рождението му и 10 години от кончината му, във фойето на А П И, а през месец юли и в родното му място – с. Литаково, на които НТС по транспорта бе главният организатор на тези мероприятия;
5. През месец юни отбелязахме годишнина от Първия полет на гражданската авиация от София до Бургас;
6. Участвахме и в традиционното празнуване на Празника на благодарността към ветераните, под егидата на Федерацията на НТС;
7. Тържествено отбелязахме Транспортният празник;
8. Тържествено отбелязахме и откриване на бюст-паметник на Уста Кольо Фичето – най-големия български строител, и архитект от Възраждането. НТСТ бе поканен официално от организаторите Камара на строителите в България и НКСВ;
9. Днес приветстваме и поздравяваме ветерани на НТСТ и заслужили деятели, като връчваме Почетни грамоти на навършени кръгли годишнини членове на съюза.

Оперативното бюро на последното си заседание проведено на 12.12.2023 г отчита, че програмата е изпълнена и даде висока оценка за провеждането на всички форуми и мероприятия.

Бих искал да благодаря на Оперативното бюро, на повечето от членовете на Управителния съвет, на активните участници в мероприятията и да отлеча водещите организатори на мероприятията - доц.д-р инж.Борислав Трайков, доц.д-р инж.Диан Гешев, инж.ик.Васил Рангелов, проф.Ив.Миленов, инж.Галина Василева, д-р Дина Цоневска, главния секретар Таня Пазийска, почетния председател на НТСТ инж.К.Ерменков, д-р Ясен Гочев за професионалното администриране на сайта на съюза за проведените мероприятията и друга информация, както и на всички лектори, модератори и участници.

19.12.2023 г, София

инж.Ясен Ишев - Председател на УС на НТСТ